

स्वच्छ सर्वेक्षण-२०१९ मध्ये उच्चतम
कामगिरी करणाऱ्या नागरी स्थानिक
स्वराज्य संस्थांना प्रोत्साहनात्मक बक्षिस.

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग

शासन निर्णय, क्रमांक: स्वमअ-२०१९/प्र.क्र.१३/नवि-३४

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२,

दिनांक: २५ जुलै, २०१९

वाचा : (१) शासन निर्णय, नगर विकास विभाग, क्रमांक स्वमअ २०१५/प्र.क्र.२३/नवि-३४, दि. १५ मे, २०१५
(२) शासन निर्णय, नगर विकास विभाग, क्रमांक स्वमअ २०१७/प्र.क्र.२६४/नवि-३४, दि. ३० डिसेंबर, २०१७

प्रस्तावना:

केंद्र शासनाच्या स्वच्छ भारत अभियानाच्या धर्तीवर राज्यामध्ये स्वच्छ महाराष्ट्र अभियानाची अंमलबजावणी सुरु आहे. या अभियानांतर्गत शहरांमधील ज्या कुटुंबाकडे शौचालयाची सुविधा नाही अशा कुटुंबियांना शौचालयाची सुविधा (वैयक्तीक अथवा सामुदायीक) उपलब्ध करून देवून शहरे “हागणदारी मुक्त” करणे, तसेच शहरातील घनकचरा व्यवस्थापन करून शहर “स्वच्छ” करणे या दोन प्रमुख बाबींचा समावेश आहे.

२. स्वच्छ महाराष्ट्र अभियानामध्ये सहभागी होण्यास लोकांना उद्युक्त करणे व हागणदारीमुक्त व स्वच्छता या बाबतीत शहरांची कायमस्वरूपी क्षमता वाढविणे आणि स्वच्छ महाराष्ट्राच्या दिशेने जो प्रवास चालला आहे. त्यामध्ये समाजातील सर्व घटकातील लोकांचा सांघिक सहभाग वाढविण्यासाठी जनजागृती निर्माण करण्याकरीता केंद्र शासन देशातील ४२३७ नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे स्वच्छतेच्या अनुषंगाने सर्वेक्षण करण्यात येत आहे.

३. हे सर्वेक्षण अमृत शहरे व नॉन-अमृत शहरे असे दोन गटांत होत आहे. अमृत शहरांचा गुणानुक्रम हा देशपातळीवरील ५०० शहरांमधून करण्यात येणार आहे. यामध्ये राज्यातील ४३ अमृत शहरांचा समावेश आहे. तर नॉन अमृत शहरांची विभागणी पाच विभागात करण्यात आली असून महाराष्ट्र राज्याचा समावेश पश्चिम विभागात करण्यात आला आहे. पश्चिम विभागात महाराष्ट्रा सोबत राजस्थान, गुजरात, मध्यप्रदेश, गोवा या राज्यांचा व दिव दमण या केंद्र शासित प्रदेशाचा समावेश असून या राज्यामधील एकूण १०१७ शहरांचा गुणनुक्रम निश्चित करण्यात येत आहे.

४. स्वच्छ सर्वेक्षण-२०१८ मध्ये राज्यातील सर्व शहरांची कामगिरी उच्चतम होण्यासाठी शहरांना प्रोत्साहन मिळावे म्हणून संदर्भित क्रमांक २ येथील शासन निर्णयान्वये प्रोत्साहनात्मक बक्षीस योजना जाहीर करण्यात आली होती. त्याचधर्तीवर स्वच्छ सर्वेक्षण-२०१९ करिता बक्षीस योजना जाहीर करण्याची बाब व या प्रोत्साहनात्मक बक्षिसांच्या रकमेच्या विनियोगाची कार्यपद्धती विहित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

प्रस्तावनेत नमूद केलेल्या बाबींचा विचार करून स्वच्छ सर्वेक्षण-२०१९ मध्ये उच्चतम कामगिरी करणाऱ्या अमृत गटातील व नॉन- अमृत गटातील नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना पुढील प्रमाणे प्रोत्साहनात्मक बक्षिस देण्यास शासन मान्यता देत आहे.

(अ) अमृत शहरे :

गट	बक्षिसाची रक्कम
गुणानुक्रमानुसार १ ते ३ क्रमांकात येणाऱ्या नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना	प्रत्येकी रुपये २० कोटी (प्रत्येकी रुपये वीस कोटी फक्त)
गुणानुक्रमानुसार ४ ते १० क्रमांकात येणाऱ्या नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना	प्रत्येकी रुपये १५ कोटी (प्रत्येकी रुपये पंधरा कोटी फक्त)

(ब) नॉन - अमृत शहरे (राष्ट्रीय पातळीवरील गुणानुक्रम):

गट	बक्षिसाची रक्कम
गुणानुक्रमानुसार १ ते ३ क्रमांकात येणाऱ्या नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना	प्रत्येकी रुपये १५ कोटी (प्रत्येकी रुपये पंधरा कोटी फक्त)
गुणानुक्रमानुसार ४ ते १० क्रमांकात येणाऱ्या नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना	प्रत्येकी रुपये १० कोटी (प्रत्येकी रुपये दहा कोटी फक्त)
गुणानुक्रमानुसार ११ ते २५ क्रमांकात येणाऱ्या नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना	प्रत्येकी रुपये ५ कोटी (प्रत्येकी रुपये पाच कोटी फक्त)
गुणानुक्रमानुसार २६ ते ५० क्रमांकात येणाऱ्या नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना	प्रत्येकी रुपये २.५० कोटी (प्रत्येकी रुपये दोन कोटी पन्नास लक्ष फक्त)

२. स्वच्छ सर्वेक्षण- २०१८ व स्वच्छ सर्वेक्षण- २०१९ मधील प्रोत्साहन निधीच्या वितरणाची कार्यपद्धती पुढील प्रमाणे शासन विहित करित आहे :-

(अ) स्वच्छ सर्वेक्षण- २०१८: संदर्भित क्रमांक २ येथील शासन निर्णयान्वये स्वच्छ सर्वेक्षण-२०१८ करिता प्रोत्साहनात्मक बक्षिसे जाहिर करण्यात आली आहेत. या प्रोत्साहनात्मक बक्षिस रकमेच्या ५०% निधीचा पहिला हप्ता जुलै, २०१९ मध्ये वितरित करण्यात येईल व उर्वरित ५०%

निधीचा दुसरा हप्ता, अमृत शहरांच्या बाबतीत त्या शहराने किमान ओडीएफ+ दर्जा व ३ स्टार मानांकन प्राप्त करून, स्वच्छ सर्वेक्षण-२०२० मध्ये राष्ट्रीय पातळीवर १ ते १० मध्ये आल्यानंतर अनुज्ञेय होईल. तर, नॉन अमृत शहरांच्या बाबतीत त्या शहराने किमान ओडीएफ+ दर्जा व ३ स्टार मानांकन प्राप्त करून, स्वच्छ सर्वेक्षण-२०२० मध्ये राष्ट्रीय पातळीवर १ ते ५० मध्ये आल्यानंतर अनुज्ञेय होईल.

(ब) स्वच्छ सर्वेक्षण- २०१९: स्वच्छ सर्वेक्षण-२०१९ करीता जाहिर करण्यात आलेली प्रोत्साहनात्मक बक्षिसाच्या रकमेच्या ५०% निधीचा पहिला हप्ता जुलै, २०१९ मध्ये वितरीत करण्यात येईल व उर्वरित ५०% निधीचा दुसरा हप्ता, अमृत शहरांच्या बाबतीत त्या शहराने किमान ओडीएफ+ दर्जा व ३ स्टार मानांकन प्राप्त करून, स्वच्छ सर्वेक्षण-२०२० मध्ये राष्ट्रीय पातळीवर १ ते १० मध्ये आल्यानंतर अनुज्ञेय होईल. तर, नॉन अमृत शहरांच्या बाबतीत त्या शहराने किमान ओडीएफ+ दर्जा व ३ स्टार मानांकन प्राप्त करून, स्वच्छ सर्वेक्षण-२०२० मध्ये राष्ट्रीय पातळीवर १ ते ५० मध्ये आल्यानंतर अनुज्ञेय होईल.

३. प्रोत्साहन निधीच्या वापराबाबतच्या सूचना स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येत आहेत. त्यानुसारच या निधीचा वापर करण्याची दक्षता संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी घ्यावी.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०७२५१५३४२३१३२५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(कैलास बधान)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा.राज्यमंत्री (नगर विकास), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई
५. मा.प्रधान सचिव (नवि-२), यांचे स्वीय सहाय्यक

६. विभागीय आयुक्त, महसूल विभाग, (सर्व)
७. आयुक्त तथा संचालक, नगर परिषद संचालनालय, वरली, मुंबई
८. आयुक्त, महानगरपालिका (सर्व)
९. जिल्हाधिकारी (सर्व)
१०. मुख्याधिकारी, नगरपरिषद/ नगरपंचायत (सर्व)
११. राज्य अभियान संचालक, स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान(नागरी) मुंबई
१२. निवड नस्ती (नवि-३४)